

Motion till riksdagen 2011/12:So223

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Lika tillgång till vardagstolkning i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om revidering av statsbidraget för teckentolkning.

Motivering

Gravt hörselskadade och döva är helt beroende av tillgången till teckentolkning för att klara den dagliga livsföringen. Idag varierar dock möjligheten att få sin vardagstolkning för t ex sjukvårdsbesök, myndighetskontakter och arbetsplatsträffar, mellan olika delar av landet, vilket drabbar många döva.

Med anledning av att Riksgymnasiet för döva (RGD) samt Riksgymnasiet för hörselskadade (RGH) sedan många år tillbaka är lokaliserade till Örebro, har staden blivit ett centrum för döva och hörselskadade personer. Idag finns i Örebro både förskola, grundskola och gymnasieskola samt universitetsutbildning för döva. Örebro universitet är idag ett av de universitet i landet som har flest hörselskadade och döva.

Många familjer med döva eller hörselskadade barn, som med anledning av barnens skolgång väljer att bosätta sig i Örebro, etablerar sig ofta på orten och väljer att bo kvar.

Landstingen har ansvaret för att tillhandahålla vardagstolkning och ett statsbidrag har sedan 1994 utgått för detta ändamål. Fram till år 2007 fördelades statsbidraget för vardagstolkning helt och hållet utifrån totala antalet invånare i respektive län. Det missgynnade framförallt Örebro län där 25 procent av Sveriges alla döva bor, samtidigt som invånarantalet utgör knappt 3 procent av riket.

Som ett resultat av utredningen *Teckenspråk och teckenspråkiga – Översyn av teckenspråkets ställning (SOU 2006:54)* skedde en viss korrigerings av statsbidraget. Örebro läns landsting kompenserades något för att länet har

Fel! Okänt namn på

många tolkanvändare då Riksgymnasiet för döva är placerat där. Trots denna kompensation kvarstår stora skillnader. Alltjämt bygger statsbidraget delvis på invånarantal – istället för att utgå från antalet faktiska brukare.

I kronor räknat skiljer det drygt 1 000 kronor per tolkuppdrag mellan det landsting som får mest och Örebro län som får minst. Av landets totalt ca 90 000 vardagstolkuppdrag per år utförs 14 000 i Örebro län, vilket är 15 procent. Det skall jämföras med de 8 procent av statsbidraget, på ca 75 miljoner kronor, som går till Örebro län.

Tolkcentralen i Örebro svarar för tolkuppdrag i samband med undervisning samt för kommunikation via bildtelefoni där man är en nationell resurs och årligen utför ca 130 000 uppdrag. För båda dessa uppdrag utgår särskild ersättning. Till det kommer vardagstolkning, där den stora andelen skolungdomar i regionen innebär att behovet av vardagstolkning är särskilt stort i Örebro.

Med anledning av att teckenspråkigas behov av vardagstolkning inte tillgodosetts så som avsett i tidigare reformer tillsatte regeringen i september 2010 en utredning (*Dir. 2010:87 Tolkjänst för döva och hörselskadade*) som enligt planen ska presentera sitt betänkande före årsskiftet 2011/2012. Till utredare utsågs Greger Bååth, generaldirektör för Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Jag har sedan många år tillbaka, först i SKL-sammanhang och därefter i riksdagen, jobbat för en förändring av statsbidragssystemet för vardagstolkning som leder till att tillgången inte är densamma över landet. Det är orimligt att statsbidraget starkt bidrar till att försvåra för döva att få vardagstolkning, bara för att många döva bor i regionen.

Det är hög tid att göra något åt dagens orättvisa statsbidrag för vardagstolkning som skiljer drygt 1 000 kronor per tolkuppdrag mellan det landsting som får mest och det som får minst. Staten måste ta ansvar för att tillgången till vardagstolkning skall vara den samma oavsett var i landet man bor.

Stockholm den 16 september 2011

Lars-Axel Nordell (KD)